

Bu gün artıq Azərbaycan, Türkiye ve Pakistan bir-birinə yaxın dost və qardaş ölkələr kimi tarixə düşüb. Bu əlaqələrin mərkəzində dayanan isə xalqlarımızın bir-birinə sıx şəkil-də bağlı olmalarıdır. Əger əvvəller Azərbaycanla Türkiye münasibətləri, dostluq və qardaşlıq əlaqələri bütün dünyaya nümunə idi-se, bu gün artıq Türkiye, Pakistan və Azərbaycan arasında formalaslan dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün dünyaya örənəcən əvərlilər. Son illərdə həm Türkiye, həm də Pakistanla Azərbaycanın əlaqələri ən yüksək zirvəyə çatıb. Noyabrın 8-de Azadlıq Meydanında keçirilən hərbi paradda bunun bir daha şahidinə əvərlidik. Belə ki, Bakının Azadlıq meydanında Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümüne həsr olunmuş Hərbi paradda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz

Şərif paradda iştirak ediblər.

Her zaman qardaş, dost ölkə olan Türkiye 44 günlük müharibə dövründə Azərbaycanın yanında oldu, dostluq, birləşmə nümayiş etdi. "Bu gün bizim paradda əziz qardaşım, Türkiye Cümhuriyyətinin cəmənşinə hörmətli Rəcəb Tayyib Ərdoğan iştirak edir. Əziz qardaşım ikinci Qarabağ müharibəsinin ilk saatlarından başlayaraq Azərbaycana, Azərbaycan xalqına, Azərbaycan Ordusuna öz dəstəyini göstərirdi". Bu fikirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bakının Azadlıq meydanında Vətən müharibəsində Qələbənin beşinci ildönümüne həsr olunmuş Hərbi paradda çıxışı zamanı bildirib. Dövlət başçımız bildirib ki, onun verdiyi siyasi və mənəvi dəstək bize əlavə gücləndirib, bizi ruhlandırdı: "Qardaş Türkiye xalqı hörmətli Prezident Ərdoğanın liderliyi ilə Azərbaycana müntəzəm olaraq dəstək göstərmişdir. Müharibə zamanı onun "Azərbaycan tek deyil, Türkiye Azərbaycanın yanındadır!" - deməsi bütün dünyaya çox ciddi mesaj idi. Azərbaycan xalqı bu qardaş destəyini heç vaxt unutmayıacaq.

Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2021-ci ilin iyun ayında Azərbaycana səfəri və Şuşanı ziyarət etməsi çox mühüm tarixi hadisə ilə yadda qalıb. Belə ki, iyunun 15-də burada iki ölkə arasında Şuşa Bəyannaməsi imzalandı. Bəyannamədə bir sıra qarşılıqlı məsələlər, gələcək əməkdaşlığın yol xəritəsi eks olunub. Xüsusi sənəddə yer alan iki məsələ diqqət çekir. Bunlardan birincisi odur ki, her iki ölkə bir-birlerinin təhlükəsizliyinin təminatı üçün BMT Nizamnamesine uyğun qarşılıqlı öhdəlik götürdür. İkincisi isə Azərbaycan və Türkiyeni birləşdirən Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində birgə iş birliyi oldu.

Azərbaycan və Türkiye arasında imzalanmış Şuşa Bəyannaməsi iki ölkə arasında münasibətlərdə inqilabi gerçəklilikdir. 15 iyun 2021-ci il tarixindən başlayaraq Bakı və Ankara hərbi-siyasi, iqtisadi sahələrdə müttəfiqliklərini rəsmi şəkildə elan etdi. Bəyannamədə diqqəti çəkən ən vacib məqamlardan biri hərbi sahədə əməkdaşlıq və müttəfiqlikə bağlıdır. Burada qeyd edilib ki, iki dövlətin ərazi bütövlüyüne, suverenliyinə üçüncü dövlət və ya dövlətlər tərəfindən təhdid və ya təcavüz edildiyi təqdirdə, bir-birini qoruyacaqlar.

"BƏS İL BUNDAN ƏVVƏL

Azərbaycan - Türkiye - Pakistan qardaşlığından dünyaya mesaj!

ZƏFƏR PARADINDA DA ƏZİZ QARDAŞIM RƏCƏB TAYYİB ƏRDOĞAN BİZİMLƏ BƏRABƏR İŞTİRAK EDİRLƏR"

Bəyannamənin 15 iyun -Milli Qurtuluş Gündənə məhz Şuşada imzalanması isə təsadüfi deyildir. 1993-cü ilde Azərbaycan vətəndaş müharibəsi ərefəsində id. Ümummilli lider Heydər Əliyev çox qısa bir vaxtda Azərbaycanda vətəndaş müharibəsinin qarşısını ala bildi. 28 ildən sonra isə - 2021-ci ilin 15 iyundan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı, azad Şuşada yeni sənəd imzaladı. Bu, ilk növbədə ərazi bütövlüyü təmin olunmuş müstəqil Azərbaycanın və onun rəhbərinin müstəqil siyasetinin bariz nümunəsidir. Şuşada Türkiye-Azərbaycan qardaşlığının geləcəkdəki qələbələrinin təməli qoyuldu. Bəyannamədə digər ənənəvi məsələ Zəngəzur dəhlizinin açılmasının xüsusi qeyd edilməsidir. Təbii ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması Vətən müharibəsindəki 44 günlük Zəferimizin yaratdığı geosiyasi şəraitdir. Bəyannamədə Azərbaycan və Türkünən xarici siyaset davranışları ilə bağlı müddəə da yer almışdır. Tərəflər öz milli maraq və mənafətinən təmin edilmesinə yönəlmüş müstəqil xarici siyaset aparırlar. Sənədə əsasən, beynəlxalq münasibətlərin inkişafı, yerli, bölgə və global təhlükəsizlik və sabitlik məsələlərinin həlli üçün birgə səyələr göstərir. "Müharibədən və şanlı Zəferimizdən bir il sonra tarixi Şuşa şəhərində Türkiye və Azərbaycan prezidentləri Şuşa Bəyannaməsini imzalayaraq bizim əlaqələrimizi ən yüksək zirvəye - müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırmışlar. Bu gün bizim Hərbi paradda Türkiye hərbçilərinin iştirakı birləşməmiz növbəti təzahürür", - deyə Prezident diqqətə çekib: "Beş il bundan əvvəl Zəfer paradında da əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan bizimlə bərabər idi".

"İsteyirəm bilesiniz ki, Qarabağın azadlığı qovuşması tekçə Azərbaycan üçün deyil, Türk dünyası üçün de böyük bir qurur mənbəyidir. Azərbaycan Ordusunun Qarabağ torpağında atdıgi her addım, istiqlal və şərəf uğrunda tökülen hər damla qan Türk dünyasının tarixində şərəf nişanəsi olaraq ortaş tariximizə qızıl hərflərlə yazılmışdır.

Bu gün burada Azərbaycan əsgəri Türk-yənən gələn əsgər qardaşları ilə ciyin-ciyanə, yan-yanadırlar. Əsgərlərimizə baxdıqca "Bir millət, iki dövlət" şurərinin nə demək olduğunu

nu hamımız görə bilirik. Şəhidlərimizin bir-birinə qarışan qanlarının üzərində yüksələn Azadlıq Bayraqı Qarabağın dörd bir yanında şanla, şərəfle, qururla dalgalanır". Bu fikirlər Türkiye Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan çıxışı zamanı bildirib.

"BU GÜN İLK DƏFƏ OLARAQ AZADLIQ MEYDANINDA PAKISTAN HƏRBÇİLƏRİ DƏ BİZİMLƏ BƏRABƏR İŞTİRAK EDİRLƏR"

Azərbaycanın həm Türkiye, həm də Pakistanla ikitərəfli əlaqələrin xalqlarımızın qardaşlığına, tarixi və mədəni bağlarına, qarşılıqlı hörmət və etimadına əsaslanır. Belə möhkəm təməllərə əsaslanan dövlətlərə münasibətlərimiz davamlı və hərəkətli inkişaf, müxtəlif sahələri ehətə edən six əməkdaşlıq, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər üzrə beynəlxalq səviyyədə birgə fəaliyyət və dəstəklə səciyyələnib. "Bu gün isə bizimlə bərabər digər əziz qardaşım iştirak edir. Qardaş Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif bizim qonağımızdır. Pakistan dövləti və xalqı 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycana dəstək və həmrəylik göstərmişdir. Bu gün ilk dəfə olaraq Azadlıq meydanında Pakistan hərbçiləri də bizimlə bərabər iştirak edirlər. Bu, üç ölkənin - Azərbaycan, Türkiye, Pakistan xalqlarının, ordularının birliyinin tezahürüdür", - deyə Prezident bildirib.

Qardaş ölkə Azərbaycana dəstək vermək və həmrəylik nümayiş etdirməklə bu günə kimi Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmayıb, onu bir dövlət kimi tanımayıb. 44 günlüğü Vətən müharibəsində qardaş Türkiye ilə birlikdə Pakistanın Azərbaycanın yanında olmasına Azərbaycan-Türkəy-Pakistan qardaşlığını bütün dünyaya nümayiş etdi. İşğaldan azad olunan ərazilərde bütün şəhər və ölkə boyu Azərbaycanla yanaşı, Türkiye və Pakistan bayraqlarının olması təəccübüldü deyil. "Üç qardaş - 2021" beynəlxalq təlimlərinin hər üç ölkənin hərbi qulluqçuları arasında geniş təcrübə və fikir mübadiləsi aparılacaq və onların peşəkar hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılmasına böyük töhfə verəcəkdir. Bu təlim ordu arasında mövcud olan ikitərəfli əlaqələrin daha da gücləndirilməsində müstəsnə rol oynayacaq.

ÖLKƏLƏRARASI ƏMƏKDAŞLIQ PLATFORMASI

Müsələdən əsasən, əlaqələrin gücləndirilməsi və əməkdaşlığı platforması ölkələr arasında münasibətlərin daha da dərinleşməsinə və inkişafına töhfədir. Hər üç ölkə rəhbərliyi tərefindən həyata keçirilən düzgün, məqsədönlü siyasetin məntiqi nəticəsi olaraq mövcud münasibətlər keyfiyyətə

yeni müstəviyə keçib. Qarşılıqlı etimad, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan Azərbaycan, Türkiye və Pakistan əlaqələri müasir dövrümüzdə daha da möhkəmlənir. Hər üç dövlət qardaş və müttəfiq ölkələrdir və dövlətlərə münasibətlər xüsusi rol oynayan dəstəklər, qardaşlıq münasibətləri strateji tərəfdəşliq əlaqələrinin gücləndirilməsinə müsbət təsirini göstərir. Bakıda Azərbaycan, Türkiye və Pakistanın xüsusi təyinatlı qüvvələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən "Üç qardaş-2021" beynəlxalq təlimi ölkələrin hər bir sahədə əməkdaşlığını davamlı olduğunu və dəstəklərə qardaşlığı söykəndiyini göstərmiş oldu. "Üç qardaş - 2021" beynəlxalq təlimlərinin keçirilməsi mövcud dəstəklərə daha ifadəsidir. Həyata keçirilən birgə layihələri, əməkdaşlığı müasir dövlətlər görür və bir mesaj olaraq dünyaya çatdırılır. Hər üç ölkənin hərbi qulluqçuları arasında aparılan geniş təcrübə və fikir mübadiləsi, onların peşəkar hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılmasına böyük töhfədir. Bu təlim bütün sahələrdə olduğu kimi dövlətlərin orduları arasında mövcud olan əlaqələrin daha da gücləndirilməsində müstəsnə əhəmiyyətə malikdir.

"PAKİSTAN DÖVLƏTİ VƏ XALQI 44 GÜNLÜK VƏTƏN MÜHARİBƏSİ ZAMANI AZƏRBAYCANA DƏSTƏK VƏ HƏMRƏYLİK GÖSTƏRMİŞDİR"

Dövlətlərə münasibətlər 44 günlüğü Vətən müharibəsi dövründə özünü bir daha bürüze vermiş oldu. Türkiye və Pakistan Azərbaycanın yanında olaraq, Azərbaycanın haqq işinə öz dəsteklərini ifadə etdilər. Dövlətlərin ölkəməzə həm siyasi, həm də mənəvi dəstəklərini yaxın dəstək və qardaş ölkələr kimi tarixə düşdü və Azərbaycan dəstəsi ilə düşmənini bir daha siyasi proseslərde görmüş oldu.

"Bu gün ürəyim fəxarət hissi ilə dolur. Çünkü mən burada böyük həvəslə və vətənpərvərlik eşqi ilə möhtəşəm hadisəni qeyd edən güclü Azərbaycan xalqını görürəm".

Bu sözləri Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif Vətən müharibəsində Qəlebənin beşinci ildönümüne həsr olunmuş hərbi paradda çıxışı zamanı söyleyib.

Azərbaycanın Qarabağ uğrunda ağır müharibə şəraitində yaşadığı dövrlərdə beynəlxalq münasibətlərə Pakistan rəsmilərinin dünya dövlətlərinin BMT, IKT kimi nüfuzlu təşkilatlarında Ermənistanı təcavüzkar olmaq qeyd etmək yerine düşər. 2020-ci ilin sentyabrın 27-də Azərbaycana qarşı işğalçı Ermənistanın həyata keçirdiyi hərbi təribətə Pakistanın qardaş Türkiye ilə birlikdə Azərbaycanın yanında olduğunu bəyan etməsi bu ölkələrin qardaşlığını bütün dünyaya nümayiş etdi. Bu müharibə günləri bir daha göstərdi ki, dövlətlərə münasibətlər həqiqətən də dəstəklərə, qardaşlığı söykənir. Ağrı-acını bizimlə birgə yaşadılar və zəfərimizi də öz Zəfərləri tək qəbul etdilər. "Rakstan dövləti və xalqı 44 günlüğü Vətən müharibəsi zamanı azərbaycana dəstək və həmrəylik göstərmişdir".

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Vətən müharibəsində Qəlebənin beşinci ildönümüne həsr olunmuş hərbi paradda çıxışı zamanı söyleyib. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb: "Bu gün ilk dəfə olaraq Azadlıq meydanında Pakistan hərbçiləri de bizimlə berabər iştirak edirlər. Bu, üç ölkənin - Azərbaycan, Türkiye, Pakistan xalqlarının, ordularının birliyinin tezahürüdür". Təbii ki, bu və ya digər əlaqələr dövlətlərin əməkdaşlığında daha yeni üfüqələr açır.

Zümrüd BAYRAMOVA